
knihy

OBECNÁ PATOLOGIE NÁDOROVÉHO RŮSTU

ALEŠ REJTHAR A BOŘIVOJ VOJTĚŠEK

Vydala GRADA Publishing, spol. s r. o., Praha, Česká republika, v roce 2002. Počet stran 206, náklad ani cena nejsou uvedeny.
ISBN 80-247-0238-X.

Úvodní část monografie, nazvaná „Biologie vzniku a růstu nádorů“, se zabývá obecnou definicí nádoru, jejich obecným dělením a moderními poznatky o vzniku a vývoji nádorů. V této části se čtenář seznámí s novými aspekty souvisejícími např. s úlohou stromatu při vývoji epitelových nádorů, s vlivem životního prostředí, kancerogenními faktory a nalezne podrobné informace o jednotlivých fázích maligní transformace. Vynikající a z klinického i patologického hlediska velmi důležitou kapitolou jsou „Příčiny smrti při nádorové chorobě“, která přehledně a vyčerpávajícím způsobem informuje o této velmi důležité oblasti.

V části „Molekulární biologie nádorů“ se pojednává o obecné charakteristice buněčného cyklu, prezentují se fakta o jednotlivých fázích buněčného cyklu, o jeho kontrolních bodech a regulačních proteinech. Podrobněji jsou popisovány mechanismy programované buněčné smrti. Tato oblast se těší obrovskému zájmu velkého počtu výzkumných skupin na celém světě, a proto je jasné, že v této kapitole najdou důležité informace čtenáři z nejrůznějších oblastí. Další kapitoly pojednávají o onkogenech, antionkogenech a jejich úloze při vzniku nádorů. Domnívám se, že autoři z velkého množství popsaných onkogenů a nádorových supresorů vhodným způsobem vybrali ty nejvhodnější příklady, na nichž demonstrovali mechanismy jejich aktivace a působení. Cenné je rovněž zařazení kapitoly týkající se genů regulujících reparaci DNA a úlohy telomer v procesu kancerogeneze.

Třetí část monografie, nazvaná „Klasifikace a systematika nádorů“ představuje obecně používanou systematiku nádorů, založenou na jejich histogenezi a prezentuje zásady histopatologického typingu, gradingu a stagingu. Tento text je doplněn moderně koncipovanou částí týkající se obecných zásad imunohistochemického určení histogenetického původu lézí. Je rovněž zdůrazňován význam proliferativní aktivity nádoru pro odhad jeho biologického chování a význam detekce různých cytoskeletálních molekul pro diagnostiku nádorů. Týká se to zejména části o epiteliálních nádorech, kde jsou uváděny významné poznatky o obsahu různých typů cytokeratinů v různých typech epitelů. V kapitole týkající se mesenchymálních nádorů jsou také vhodně ilustrovány některé příklady cytogenetických abnormit.

Moderní onkologická patologie se stále více přizpůsobuje klinickým požadavkům a reaguje na obrovský pokrok dosažený v posledních letech při výzkumu nádorů a při vývoji nových léčiv. Zavádí do praxe nové molekulární technologie umožňující diagnostiku na genové úrovni. Z těchto důvodů je publikace autorů A. Rejthara a B. Vojtěška neobyčejně cenná. Vhodným způsobem prezentuje moderní poznatky z oblasti onkopatologie a poskytuje ucelený přehled dané problematiky. Kniha alespoň částečně zaplňuje absolutní nedostatek podobné literatury na našem trhu. Je adekvátně doplněna schématy a tabulkami a vhodnou literaturou na konci každé subkapitoly. Velmi užitečný může být i seznam doporučené literatury v závěru publikace a rozsáhlý věcný rejstřík. Vzhledem k jejímu interdisciplinárnímu charakteru lze knihu vřele doporučit širokému spektru čtenářů od studentů až po graduované odborníky z nejrůznějších biomedicinských oborů.

V Olomouci 20. 6. 2002

Prof. MUDr. ZDENĚK KOLÁŘ, CSc.